

"זכי תבואו אל הארץ ונטעתם כל עץ מאכל" (ויקרא י"ט, כג)

ראש החוג: ד"ר ניצה דורי מרכזת המסלול: אורנה שניידר מדריכות פדגוגיות: רחל שפיגלר, לילך שטיינברג

דבר מרכזת המסלול

אנו עומדים בסיומה של מחצית ראשונה ובטרם נכנס לעול הבחינות, נייחד גיליון זה בכדי לשמוע על מגוון הפעילויות שלקחנו בהם חלק במהלך התקופה. נקבל בברכה גם את הגננות המאמנות שלנו שהצטרפו אף הן לכתיבת הגיליון. ירחון זה עומד בסימן נטיעות, נטיעות רבות ומגוונות... אולם אי אפשר לפתוח את חודש שבט ללא פעילות על עצים. ולכן נפתח תחילה בפעילות שהכינה בעבורנו ד"ר נורית רונן.

עצים – איך נדע אם זיהינו עץ או תצורת צומח אחרת? / ד"ר נורית רונן

חודש שבט – עץ השקד פורח. עץ השקד, צמח שתצורת הצמיחה שלו נקראת עץ. תצורות צומח נוספות המוכרות לכולן: עשב, שיח ועץ.

צאו חפשו ורשמו:

מה ההבדל בין 3 תצורות הצומח, שהזכרו?

כדי להבין זאת כדאי לקבל מעט מידע כללי בבוטניקה (בוטניקה – מדעי הצמח)

חלקי הצמח הם: שורש, גבעול ועלה.

הגבעול תפקידו לקשר בין השורשים והעלים. השורשים מספקים מים ומלחים (מינרלים) מהקרקע. והעלים מייצרים סוכרים (סוכר גלוקוז) בתהליך הפוטוסינתזה (ההטמעה).

בדרך זו יכולים כל חלקי הצמח לקבל את כל חומרי המזון החיוניים לקיומו, גדילתו והתפתחותו.

ההבדל בין עשב, שיח, ועץ הוא הגבעול.

לעשבים – גבעול ירוק

לשיחים ועצים – גבעול מעוצה – חום הנקרא גם גזע. הגזע – גבעול המעוצה גדל מתעבה ויוצר כל שנה שכבות צעירות בתוכו. לכן הגזע גדל בקוטר.

למה קיים הבדל בגבעולים בין גבעול של עשב לגבעול של עץ או שיח?

(כמו החצב לדוגמא). לכן אין צורך בגבעול מעובה המגן על הצמח מפני התייבשות.

שיח ועץ הם צמחים רב שנתיים הגדלים לגובה רב. כדי שהמזון והמים ישמרו ב"גבעול" ויוכלו להעלות לגובה רב עד לצמרות, הגבעול צריך להיות מעובה (מעוצה) דבר שימנע איבוד מים מהצמח ויאפשר תמיכה ויציבות לצמח הגדול.

רקמה רכה ומאווררת נשרפת מהר מאוד. ואם בנוסף לגזע העץ שנשרף מהר כי הוא רך ומאוורר יש גם עלים יבשים מחטניים, דקים ורבים שיכולים בקלות לעוף ממקום למקום, ואצטרובלים שבוקעים ומעיפים זרעים (צנוברים) הרי שיש תשתית מצוינת להתלקחות מוקדים נוספים בחורש בשעת דלקה. עצי האורן, עצים מחטניים המותאמים במבניהם לאזורים קרים של כדור הארץ ואינם מותאמים לארצות חמות כמו ארץ ישראל. הסיבה שקק"ל בחרה בנטיעת עצי אורן הייתה – נביטה וצמחיה מהירה של העץ. תוך שנה יש עץ גדול המכסה שטחים. לטווח רחוק – השיקול היה מוטעה.

עשב, גבעולו ירוק ודק. רוב העשבים הם חד שנתיים כלומר מחזור חייהם מתחיל עם הנביטה ומסתיים לאחר יצירת הפרי. הצמח לא פעיל איננו צומח בתקופת הקיץ החמה. יש גם עשבים רב שנתיים אבל גובהם כמה ס"מ ואם הם גדלים באזורים חמים החלקים העליונים שלהם נעלמים ונותרים רק חלקים תחתונים אוגרי מזון

קצת אקטואליה:

בשרפה הגדולה ביערות הכרמל העלו טענות על כך שאחת הסיבות להתפשטות המהירה של השרפה הייתה שהחורש הנטוע באזור עיקרו עצי אורן.

למה עצי אורן נשרפים מהר יותר מעצים כמו זית למשל?

הסיבה קשורה למבנה הגזע.

עצי האורן שייכים לקבוצת צמחים מפותחת פחות-חשופי זרע. לעצים אילו אין פרחים. הזרעים חבויים בתוך קשקשים מלוכדים היוצרים יחד מבנה שקרוי **אצטרובל**. בעצים השייכים לחשופי זרע, הגזע חסר סיבים תומכים, אוורירי ורך. לעומת עצים כמו הזית (מכוסי זרע) שלו גזע עבה וקשה.

זית	היביסקוס סיני	חיטה
	 (מוכר בפרחיו האדומים – משמש כגדר חייה במכללה)	
עץ	שיח	עשב
צמח רב-שנתי מעוצה שחלקיו המעוצים גבוהים מ-5 מטרים. תצורת העץ היא גזע עיקרי וענפים היוצאים מהגזע העיקרי.	צמח רב-שנתי מעוצה המגיע לגובה של 1-5 מטרים וענפיו הרבים מסתעפים סמוך לפני הקרקע.	צמחים רב-שנתיים או חד-שנתיים ירוקים הגבעול ירוק

נטיעת המד"פית

"הוראה אינה מילוי מיכל, אלא הבערת שלהבת" (ויליאם בי ייטס) / רחל שפיגלר

התוודענו לגישות שונות לגבי סדר היום, הסיבה החינוכית והתכנים במעונות השונים. הכרנו מטפלות ומחנכות בגיל הרך שברובן מעולות ומקצועיות חמות ורגישות, חרוצות ומשקיעות ואוהבות את ילדי ישראל. בכל המעונות התקבלנו בסבר פנים יפות רצו ללמד אותנו וללמוד מאיתנו. וביחד: סטודנטיות, פעוטות ופעוטים, מנהלות מובילות ומטפלות ואני, המד"פית עשינו זאת!!

לסיום פרק ההתנסות במעונות

מחצית א' של שנת תשע"א עומדת להסתיים ואנחנו, גנות א' ואני, נפסיק ללכת בימי ג' לעבודה מעשית במעון, ניקח פסק זמן של "חופשת בחינות", ובמחצית השנייה נתחיל להתאמן בגנים.

מה למדנו במעון?

למדנו שתיאוריות שונות שהכרנו בקורסים האקדמיים, מסתבר שיש להן ביטוי אמיתי במציאות, וחשוב שישפיעו על העבודה עם הילדים.

למדנו שילדים בכל גיל: תינוקות, גמולים ופעוטות הם לא רק חמודים ומתוקים, בכינים ומעצבנים אלא, גם ובעיקר, יצורים לומדים ומתנסים ומעל לכל מעניינים!

נטיעות הסטודנטיות

תרומה לקהילה – אננצ'יק / שירה דהן, שנה ג'

והסדנא יצאה לדרך... בנות שנה ג' עברו בין הנוכחים, חילקו חומרי יצירה, פטפטו עם הילדים וסייעו ככל הניתן. ההתרגשות הייתה ניכרת ועד מהרה נשלפו מצלמות והילדים הנלהבים צולמו בשעת עבודה ועם תוצריהם בסיומה. "אתם נפלאים! איך עשיתם את כל זה??", לחשה באוזני הגננת כשהיא צופה על הנעשה.

בתום האירוע, התכבדו ההורים בעוגות ושתייה, הילדים קיבלו שקית עם מיני מתיקה והאירוע נחתם ברוב תודות ומילים חמות להמשך שיתוף פעולה. כאן המקום להודות לכל מי שסייע ותרם חלקו להצלחת הערב

"שנה ג' תערוך השנה סדנת הורים וילדים", הפילה אורנה את הפצצה ומיהרה לתפוס מחסה, שכן התגובות לא איחרו לבוא – לחץ, עומס, לימודים, בעל, ילדים, חיים...

עד מהרה שקענו בהכנות לסדנא – ניסחנו הזמנה אותה עיצבה ברוב חן תמי (מרפ"ד), הקמנו צוות חשיבה בשיתוף לאה נצרתי והוחלט פה אחד – התוצר יהיה עץ העשוי מגוון חומרים – חוטי ברזל, חרוזים, פלסטלינה, דבקיות ושלל הפתעות.

ראינו בכך סמליות ומחווה לעצי הכרמל שנשרפו כליל וכמובן סיפתח אמנותי לט"ו בשבט, הקרב ובא. ביום הסדנא, יום ד' ט"ו טבת, קיבלנו את פניהם של ילדים והורים מקהילת קריית שמואל. הפתעה רבה נרשמה שכן לא ציפינו להיענות כה מבורכת!

כמענה לצרכים, הפעלנו שמרטפייה בחדר הסמוך, בה הפקידו ההורים את הפעוטות למשמרת, בזמן הפעילות. את הסדנא פתח ד"ר יחיאל פריש, מנהל המכללה, שבירך את הנוכחים בברכת ברוכים הבאים ובתקווה לפעילויות נוספות מעין אלה.

אורנה שניידר, רכזת המסלול לגיל הרך במכללה, בירכה אף היא את ההורים ושוחחה עם הילדים. מוריה פורטה, סטודנטית שנה ג', נתנה הסבר קצר על אופן העבודה, תוך חשיפה לדוגמאות שונות של התוצר.

סיור לימודי שנים ב'-ג' בי"ס דמוקרטי

אפרת צברי, שנה ב'

לשינוי, כל המערכות תלויות בכניסה לכיתה ורואים שמערכת אחת שונה מחברתה. כאשר ילד רעב הוא לא צריך לחכות עד לסוף השיעור על מנת שיוכל לאכול אלא בכל כיתה ישנה פינת אוכל בה הילד מתיישב כאשר הוא מרגיש שהוא רעב. בכיתות הנמוכות א'-ב' הכיתה מחולקת לשני חלקים. החלק האחד הינו ככיתה לכל דבר ואילו בחלק השני ישנה משחקה עם מזרונים, ספות קטנות ומשחקים המשמשת את התלמידים כמקום פורקן. חשוב לי להוסיף ולהדגיש כי אחד הדברים שממש ייחדו את שני בתי הספר זה שבשניהם הייתה אווירה רגועה ולא נשמעה הרמת קול אפילו מצד התלמידים, גישת חינוך זו נותנת לילדים מוטיבציה וחשק ללמוד ללא עימותים עם המורה.

רציתי להוסיף משהו קטן שקראנו בפרשת השבוע לפני מספר שבתות. בפרשת "וישלח" מסופר לנו על יעקב אבינו ע"ה אשר חזר לעברו השני של הנהר ורק בשביל לקחת את הפכים הקטנים שכביכול הינם חסרי חשיבות, לשם מה חזר יעקב לקחתם? יעקב מבין שלא סתם הם נשכחו שם ושגם לדברים הקטנים האלה ישנה חשיבות עצומה. סיפור זה התחבר לי לסיור שערכנו בבתי הספר הדמוקרטיים אשר שמנו לב כיצד ישנה תשומת לב מרובה עבור הצרכים הפרטיים של הילד שלעיתים נראים לנו חסרי חשיבות כגון המערכת שעות האישית, התייחסות לרצונו של הילד ונתינת האחריות בידיו.

מי ייתן ובעזרת ה' יתברך נצליח להפנים וליישם את כל מה שאנו לומדות כאן ולקיים את האמרה "חונך לנער על-פי דרכו". ברכה והצלחה לכולן ותחזקנה ידיכן.

בשבוע שעבר ביקרנו בשני בתי ספר אשר הקו המשותף להם הינו – ששניהם נקראים בתי-ספר דמוקרטיים הפועלים בדרך ייחודית ומיוחדת, ואף-על-פי-כן שונים מאוד אחד מהשני.

בית הספר הראשון בו ביקרנו הינו בית ספר "גבעול" אשר נמצא בגבעת אולגה. ושמו באנגלית נקרא "Give All" ומשמעותו לתת הכל.

בית הספר השני בו ביקרנו הינו בית ספר "קשת" הנמצא בזכרון יעקב.

אני בחרתי להתמקד בדומה בין שני בתי הספר אשר שניהם מוכרים כבתי ספר דמוקרטיים. ההתנהלות בשני בתי הספר היא שימת דגש על צרכיו של הפרט – של כל תלמיד באשר הוא. אנו ניגע בכמה נקודות בהם אנו רואים זאת. בתחילת שנה כל ילד בונה לעצמו מערכת אשר מתאימה לו ולצרכיו הפרטיים. דבר זה מלמד את הילד לקיחת אחריות על מעשיו משום שכאשר ילד בחר שיעור מסוים הוא חייב להיכנס אליו ורק אחרי שליש או מחצית כאשר בונים מערכת חדשה ישנה אפשרות

סיום סמסטר

רעות אלכסנדר, שנה א'

ובהווה – יחי ההבדל! איזה כיף לקום בבוקר, לנסוע למכללה ולקחת חלק בשיעורים כל כך מעניינים ומועילים!

כן, מיד נגמר הסמסטר ומתחילים המבחנים. לא להאמין איך הזמן רץ, כשלומדים (ונהנים). תודה לכל החברות החדשות, המהממות (אוהבת)! תודה לכל המרצים ולהנהלה, תודה למדרשה הנפלאה – המזון שלנו לנשמה. תודה ענקית לבורא עולם על כל נשימה ונשימה ושיהיה לנו – לכולנו, בע"ה המון הצלחה!

אמא'לה, ממש עוד רגע נגמר הסמסטר הראשון! עוד לא הספקתי להתרגל, לנשום, לעכל, להבין, לחוות, להרגיש, לטעום, להריח, להרגיש, להכיר...

יש עוד כל -כך הרבה שלא הספקתי, את היותי סטודנטית עוד לא עיכלתי, במחשבה נוספת את השחרור שלי מהצבא עוד לא הפנמתי, עד לא מזמן ישבתי במשרד חשוך ועסקתי רוב היום בלדמיין איך יהיה אחרי, במחשבות מייגעות על איך אעביר את שאר הימים שנותרו עוד 42, עוד 41, עוד 40 ימים... וזה לא נגמר!..

עכשיו במבט לאחור – תודה לאל זה מאחורי!

נטיעות הגננות המאמנות

נילי קחטה – גננת גן רמב"ם נהריה

בגננו הנחמד

מבקרות סטודנטיות

מקסימות להפליא!

מתנסות בלמידה פעילה,

תוך ניסוי וטעייה (תהייה)

כל פעילות מלווה בחשיבה

מה ואיך ראוי לתת?

את מי לעודד ואת מי לקדם?

"זה גאון של אמא"

ולילד ההוא צריך להגיע אל הנפש פנימה.

כיצד לנהוג עם הילד היודע הכל,

שעונה את כל התשובות נכון?

ומאיך, מה נעשה וכיצד נפרוץ

את עולמו של הילד שקולו לא נשמע?

ואני הגננת כל כך מתפעלת

איך יחד אני איתן חוזרת אחורה בזמן

להתמודדות שהייתה לי כגננת מתחילה

ובכל יום מחדש, שואלת

האם בכל אחד מאיתנו יש את הילד הזה והוא אני!

סימה ביטון / גנת מאמנת מעלות

מכינה עימם משחקי אצבעות ומעניקה להם אותם במתנה הביתה.

קיבלנו המון חיזוקים חיוביים על כך מההורים ואף הם החלו לדקלם מקצת ממה שהסטודנטית העניקה והילדים שמחים לבואה.

כיצד אני בתור גנת מאמנת תורמת...?

אני חושבת שזה מאוד חשוב שאנו מאמנות את דור גנות העתיד שלנו ולכן:

קודם כל אני חושבת שגנת מאמנת צריכה לעבוד בשיתוף פעולה עם הסטודנטית. חשוב לבנות אמון בין כל צוות הגן ולקבל אותה במאור פנים וכחלק מן הגן לתת לה את האפשרות להתנסות שתדע שאני כאן בשבילה.

לתת אמון, לסמוך עליה לתת לה מרחב, לתת לה ליזום, לייעץ, לשתף, לשבח-מאוד חשוב ולתת חיזוקים חיוביים.

הסטודנטית שלי מתייעצת איתי ומשתפת אותי בפעילויות שהיא מתעתדת לעשות – ואני נותנת לה את המרחב והתמיכה הדרושה בנוסף, אני מגלה כלפיה אמפתיה והבנה.

היום הייתה לנו ההשתלמות – הכנס בחוף התמרים והשארתי אותה עם הסייעת שלי בשעה האחרונה של היום בלב שקט ורגוע ואני בטוחה שתצליח להתמודד ואני סומכת עליה.

יש לה גישה חיובית לילדים ולעבודה היא מתאימה את עצמה לילדים מכינה המחשות ומשחקים מעניינים,

רבי נחמן מברסלב היה אומר:

דע לך כי כל רועה ורועה יש לו ניגון מיוחד

ולכל עשב ועשב יש לו שירה

ומשירת העשבים נעשה ניגונו של רועה

(ליקוטי מוהר"ן ת"ב ס"ג)

ברכות מזל טוב

לתהילה גבאי
לרגל נישואיה
לסיגל גרוס
לרגל אירוסיה

להילה בן שושן
לרגל הולדת הבן
להילה טובול
לרגל הולדת הבן

לעובדיה שני
ליום הולדתה
לקולט אסתר
ליום הולדתה
לשטרית יעל
ליום הולדתה
לחבצלת כרמי
ליום הולדתה
לאסתר יעקוביאן
ליום הולדתה
לעדי אפל
ליום הולדתה

**הבאנו בפניכם היום ניגונים שונים ונטיעות שונות ומכל אחד למדנו והשכלנו.
היו ברוכים והמשיכו בנו לטעת ולתת לנו גם לדעת!**

בברכת חוצה טוב

סגל אסתר נגיף נרק